

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001
El. paštas zum@zum.lt, <http://www.zum.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-11-

r.

r.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Žemės ūkio ministerija teikia patikslintą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas). Pateikiame apibendrintą informaciją apie Įstatymo projektu sprendžiamą problemą, siūlomas problemos sprendimo priemonės, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Spren džiama problema	<p>Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 (toliau – VPĮ) 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas rengiamas atsižvelgiant į 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojusius VPĮ pakeitimus (71 str. 6 d. 18 p.), kur numatyta, kad supaprastintų pirkimų atvejais neskelbiamų derybų būdu taip pat gali būti perkami „maisto produktai, kai jie įsigijami iš trumposios maisto tiekimo grandinės“.</p> <p>Pažymėtina, kad trumposios maisto tiekimo grandinės apibrėžtis nėra reglamentuota jokiuose nacionaliniuose teisės aktuose, o Lietuvoje ši sąvoka vartojama ir įgyvendinama žemės ūkio sektoriuje, vadovaujantis Europos Sąjungos iniciatyva pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“, kuri bus tęsiama Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano įgyvendinimo laikotarpiu. Ši iniciatyva puiki proga smulkiems ūkiams įsitraukti į tvarų produkcijos realizavimo tinklą, o Lietuvai užsitikrinti apsirūpinimą sveikesniu, kokybiškesniu, ekologišku, Lietuvoje užaugintu maistu.</p> <p>Įvertinus kaimo plėtros programų įgyvendinimo patirtį ir paramos teikimą trumposioms tiekimo grandinėms, svarbu paminėti, kad trumpoji tiekimo grandinė gali būti kuriama bendradarbiaujant vien žemės ūkio ir maisto produktų gamintojams, taip pat dalyvaujant ne daugiau kaip vienam tarpininkui (kuris atitinka labai mažai ar mažai įmonei keliamus kriterijus, nurodytus SVV), kurį pasitelkia patys ūkininkai iš savų ūkininkų tarpo arba</p>
-------------------------------------	---

	<p>išorės. Visiškai atsisakyti tarpininko ūkininkai nėra pasirengę, nes jie koncentruojasi į tiesioginį savo darbą – gamybą ir (ar) perdirbimą, kai tuo tarpu tarpininkas gali koncentruotis į ūkininkų produktų realizaciją (užsiimti logistika, klientų paieška, sutarčių administravimu).</p> <p>Siekiant užtikrinti tinkamą VPI išimties įgyvendinimą maisto produktų pirkimams iš trumpųjų maisto tiekimo grandinių vykdant supaprastintus pirkimus neskelbiamų derybų būdu ir į tiesioginių pirkimų sandorius įtraukiant kuo daugiau žemės ūkio produkcijos gamintojų (ūkininkų, žemės ūkio bendrovių, žemės ūkio kooperatyvų) bei suvaldyti galimas rizikas, susijusias su VPI išimties naudojimu vykdant maisto produktų pirkimus, būtina papildyti VPI aiškia trumpųjų maisto tiekimo grandinių apibrėžtimi, kad būtų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) išvengta galimo piktnaudžiavimo šia VPI lengvata ir užkirstas kelias ja pasinaudoti maisto ir žemės ūkio produktų importuotojams, didelėms įmonėms, prekybos tinklams; 2) sudarytos galimybės Lietuvos žemės ūkio produktų gamintojams, savo valdoje pagamintos produkcijos perdirbėjams, žemės ūkio kooperatyvams, vienijantiems Lietuvos ūkininkus, realizuoti produkciją Lietuvoje ir užtikrinti supaprastintą jos tiekimą perkančiosioms organizacijoms; 3) suteikta aiškumo perkančiosioms organizacijoms, kurios šalia kitų viešųjų paslaugų privalo teikti ir (ar) organizuoti maitinimo paslaugas, pvz.: vaikų lopšeliai-darželiai, mokyklos, ligoninės ir pan., iš kokių tiekėjų galima įsigyti maisto produktų pasinaudojant VPI išimtimi.
II. Siūlomos priemonės	<p>Remiantis kaimo plėtros programų finansavimo patirtimi, kur trumpų maisto tiekimo grandinių apibrėžimas yra nustatytas vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 35 str. bei Reglamento (ES) Nr. 807/2014 11 str., Įstatymo projekto 2 straipsnį „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ siūloma papildyti 36¹ dalimi, nurodant, kad „Trumpoji žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinė (toliau – trumpoji maisto tiekimo grandinė) – labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, atitinkančio žemės ūkio veiklos subjekto (arba jų grupės) ar jo narių pagamintų ir (arba) perdirbtų (įskaitant pirminį perdirbimą) žemės ūkio ir maisto produktų tiekimą rinkai tiesiogiai arba jungtinės veiklos sutarties pagrindu pasitelkiant ne daugiau kaip vieną tarpininką, kuris atitinka labai mažai ar mažai įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.“</p> <p>Šiuo pakeitimu reglamentavus VPI trumposios maisto tiekimo grandinės sąvoką, atsirastų daugiau aiškumo tiesioginiams pirminės produkcijos gamintojams – ūkininkams, žemės ūkio bendrovėms, žemės ūkio kooperatyvams ir kitiems subjektams, siekiantiems pasinaudoti šia išimtimi ar ją įgyvendinantiems.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.</p>

IV. Nauda visuomenei	Priėmus Įstatymo projektą, bus reglamentuota nacionaliniu lygiu trumposios maisto tiekimo grandinės sąvoka. Įstatymo pakeitimai turės teigiamos įtakos smulkaus ir vidutinio verslo sąlygoms ir jo plėtrai, supaprastintomis viešųjų pirkimų sąlygomis ūkininkams vykdyti tiesioginius sandorius, kai maisto produktai tiekiami trumpos maisto tiekimo grandinės būdu. Tokiu būdu bus vystomas ir užtikrinamas sklandus žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinės veikimas.
-----------------------------	---

Įstatymo projekto rengimo priežastys, uždaviniai, pasekmės ir kitos nuostatos nurodytos Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma, papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės.

Įstatymo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Įstatymo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymo projektas suderintas su Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos komisija.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, buvo atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

Įstatymo projektas 10 d. d. buvo derinamas su visuomene, visomis ministerijomis ir suinteresuotomis institucijomis per TAIS (Nr. 23-12967 ir Nr. 23-12968). Pastabas pateikė Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Teisingumo ministerija, Konkurencijos taryba ir Viešųjų pirkimų tarnyba. Įstatymo projektas suderintas be pastabų su Energetikos, Krašto apsaugos, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų ministerijomis, Lietuvos savivaldybių asociacija. Išvadų nepateikė Aplinkos, Sveikatos apsaugos, Švietimo, mokslo ir sporto, Finansų ministerijos.

Įstatymo projektas derintas tarpinstituciniame pasitarime spalio 16 d. su pastabas pateikusių keturiomis institucijomis, po posėdžio liko neatsižvelgta (arba iš dalies atsižvelgta) į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Konkurencijos tarybos pastabas.

Lapkričio 10 d. papildomai organizuotas 2 tarpinstitucinis pasitarimas, kuriame dalyvavo pastabas teikusių institucijų ir įstaigų, taip pat Vyriausybės kanceliarijos atstovai, aptarti likę nesuderinti klausimai ir galimi sprendimai. Po pasitarimo Įstatymo projektas suderintas be pastabų su visomis institucijomis, įskaitant Ekonomikos ir inovacijų ministeriją ir Konkurencijos tarybą.

Lapkričio 13 d. gautos pastabos iš Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės, kuri pasiūlė detaliau atskleisti siūlomo teisinio reguliavimo pagrindumą, proporcingumą ir numatomą poveikį konkurencijai, prireikus – vykdyti stebėseną dėl teisės akto taikymo. Į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas atsižvelgta.

Lapkričio 14 d. Įstatymo projektas suderintas Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime be pastabų ir pasiūlyta teikti svarstyti klausimą į artimiausią LRV posėdį.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Europos Sąjungos reikalų ir paramos politikos departamento (direktorė Jurgita Stakėnienė, tel. (8 5) 239 1020, el. p.

jurgitas@zum.lt) Programos LEADER ir kaimo plėtros skyriaus (vedėja Ilona Javičienė, tel. (8 5) 239 8416, el. p. ilona.javiciene@zum.lt) patarėja Nomeda Padvaiskaitė, tel. (8 5) 239 8477, el. p. nomeda.padvaiskaite@zum.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 2 lapai.
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 4 lapai.
4. LR Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
5. Numatomo poveikio konkurencijai vertinimas, 5 lapai.
6. Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, 2 lapai.

Ministras

Kęstutis Navickas

Nomeda Padvaiskaitė, tel. (8 5) 239 8477, el. p. nomeda.padvaiskaite@zum.lt